

بررسی مهم‌ترین اقدامات ۵ساله شورا در گفت‌وگو با رئیس کمیسیون عمران، حمل‌ونقل و ترافیک شورای اسلامی شهر مشهد

بازگشایی معابر پادگان مهم‌ترین اقدام مدیریت شهری

عکس: نشرین قلینا شورا

گفت‌وگو

نگار مقدسی

پنج سال از آغازبه‌کار دوره ششم شورای اسلامی شهر مشهد می‌گذرد؛ پنج‌سالی که در حوزه عمران و حمل‌ونقل شهری، مجموعه‌ای از پروژه‌های زیرسطحي و روساختی در نقاط مختلف شهر دنبال شد. از توسعه خطوط قطار شهری و افزایش ظرفیت ناوگان حمل‌ونقل عمومی گرفته تا ساخت و تکمیل پل‌ها و تقاطع‌های غیرهم‌سطح، بازگشایی معابر توسعه مسیرهای دوچرخه، پیاده‌روسازی و اجرای پروژه‌های محله‌محور، بخش مهمی از کارنامه این دوره را تشکیل می‌دهد. دراین میان، کمیسیون عمران، حمل‌ونقل و ترافیک شورای اسلامی شهر مشهد به‌عنوان یکی از کمیسیون‌های اصلی در سیاست‌گذاری و پیگیری این پروژه‌ها، در پنج سال گذشته با مجموعه‌ای از چالش‌ها از جمله افزایش سفرهای درون‌شهری، فرسودگی ناوگان، آلودگی هوا، ترافیک هسته مرکزی و پروژه‌های نیمه‌تمام مواجه بوده است. مجیدنژاد حسین، رئیس کمیسیون عمران، حمل‌ونقل و ترافیک شورای اسلامی شهر مشهد، در گفت‌وگو با شهرآرا؛ از مهم‌ترین اقدامات انجام‌شده در این دوره می‌گوید؛ از اختصاص ۲۰همت به توسعه قطار شهری و اضافه‌شدن ۷ کیلومتر به خطوط بهره‌برداری‌شده مترو تا قرارداد خرید ۶۰ واگن، ورود صدها دستگاه اتوبوس جدید، توسعه تاکسی‌های برقی و اجرای ده‌ها پروژه عمرانی. او در این گفت‌وگو، بازگشایی معابر داخل پادگان را شاخص‌ترین اقدام این دوره می‌داند و از پروژه‌هایی می‌گوید که قرار است در ماه‌های پایانی دوره ششم به سرانجام برسد.

۷ کیلومتر به خطوط بهره‌برداری‌شده مترو اضافه شد

● مهم‌ترین چالش‌های مشهد در حوزه حمل‌ونقل شهری چیست و کمیسیون عمران، حمل‌ونقل و ترافیک در این دوره برای پاسخ به این چالش‌ها چه مسیری را دنبال کرده است؟

مشهد دومین کلان‌شهر مذهبی جهان است و سالانه حدود ۳۰ میلیون زائر دارد که حدود ۲۷ میلیون نفر آن‌ها زائر داخلی و ۳ میلیون نفر زائر خارجی هستند. ازسوی دیگر، مشهد با حدود ۴ میلیون نفر جمعیت، دومین کلان‌شهر ایران پس از تهران است. یکی از مهم‌ترین چالش‌ها، تراکم ترافیکی، به‌ویژه در هسته مرکزی و معابر اصلی شهر است. چالش دیگر، کیفیت ناوگان حمل‌ونقل عمومی است. اتوبوس‌رانی با ناوگانی با عمر متوسط حدود ۱۰سال در حال خدمت‌رسانی است و از راه‌اندازی مترو نیز ۱۵ سال می‌گذرد و این ناوگان نیازمند استانداردسازی و نوسازی است. آلودگی هوا نیز یکی دیگر از چالش‌های جدی است. حدود ۳۳درصد آلودگی هوای مشهد مرتبط با خودروهای شخصی است. سالانه حدود یک میلیون و ۳۲۸ هزار خودرو تولید و تنها ۷۲هزار خودرو اسقاط می‌شود و همین فاصله، به افزایش تعداد خودروهای موجود و تشدید آلودگی منجر می‌شود. در کنار این مسائل، پروژه‌های نیمه‌تمام نیز یکی از چالش‌های شهر بوده است.

● اگر بخواهیم حوزه حمل‌ونقل ریلی در دوره اخیر مدیریت شهری را مرور کنیم، مهم‌ترین اقدامات دوره ششم در این زمینه چه بوده است؟

در حوزه مترو، اقدامات بسیار خوبی انجام‌شده است. مجموع خطوط قطار شهری که تا پیش از دوره ششم به بهره‌برداری رسیده، ۳۷کیلومتر بود که در این دوره ۷ کیلومتر به آن اضافه شد؛ یعنی حدود ۲۰درصد عملکرد ۲۵سال گذشته. در حوزه حفاری نیز تا پیش از دوره ششم مجموع حفاری ۲۰۵کیلومتر بود و در این دوره حدود ۱۵کیلومتر حفاری انجام دادیم که معادل ۳۵درصد حفاری ۲۵سال گذشته است. برای توسعه مترو، انتشار اوراق نیز در دستورکار قرار گرفت. ۲سال قبل، ۲هزار۹۰۰میلیارد تومان، ۲سال قبل ۴هزار۵۰۰میلیارد تومان، سال گذشته ۵هزار۵۰۰میلیارد تومان و برای سال ۱۴۰۵ نیز ۹هزار میلیارد تومان اوراق منتشر شد که این‌ها اتفاقات درخورتوجهی است.

● یکی از قراردادهای مهم این دوره، خرید واگن‌های جدید بوده است. ازآنجاکه در مورد سرنوشت این قراردادها، اظهارات گوناگونی شنیده‌ایم، در حال حاضر این قرارداد در چه مرحله‌ای قرار دارد؟

در خط یک مترو قرارداد خرید ۶۰ واگن به ارزش حدود ۱۰همت منعقد شده و تأمین اعتبار آن نیز انجام شده است. منتظر هستیم معاونت اقتصادی پیش‌پرداخت را انجام دهد. قرارداد، سه‌ساله است و قرار است تا ۱۵و ۲ واگن در ۱۸ ماه نخست توسط چین ساخته و وارد شود و مابقی نیز با فاصله زمانی مختلف در ایران تولید شود.

تا پایان سال بیش از ۸۰ جایگاه شارژ خواهیم داشت

● در یکی دو سال اخیر شاهد افزایش اقبال از خودروهای برقی در مشهد هستیم. زیرساخت استفاده از خودروهای برقی چطور در حال توسعه است؟

۳ جایگاه شارژ خودروهای برقی توسط شهرداری مشهد راه‌اندازی شده که هم‌زمان امکان شارژ ۶ خودرو را دارد. ۲ مجموعه دیگر نیز وارد این حوزه شده‌اند و هرکدام ۲ ایستگاه راه‌اندازی کرده‌اند. یک مجموعه دیگر خصوصی نیز در حال ایجاد ۴۰ جایگاه شارژ برقی است. باین شرایط پیش‌بینی می‌کنیم تا پایان سال بیش از ۴۰ جایگاه شارژ خودروهای برقی در مشهد داشته باشیم. همچنین تفاهم‌نامه‌ای برای ورود ۱۰هزار دستگاه موتورسیکلت برقی به مشهد را نهایی کرده‌ایم.

● ۵،۵میلیون مترمربع پیاده‌روسازی انجام دادیم

● در حوزه حمل‌ونقل پاک و انسان‌محور نیز به گواه آمار و آرقام، این دوره مدیریت شهری، کارنامه موفقی داشته است.

بله، همین‌طور است. کل معابر سطح شهر مشهد حدود ۱۵،۵میلیون مترمربع است که در این دوره یک میلیون و ۵۰۰هزار مترمربع پیاده‌روسازی انجام‌شده است. در حوزه دوچرخه‌های بایدو نیز در ابتدای دوره ۲۰۰ دوچرخه داشتیم که با افزایش ۱۱برابری به ۲هزار۲۰۰ دستگاه رسیده است. همچنین ۲۲۰کیلومتر مسیر دوچرخه‌سواری ایجاد و تعداد ایستگاه‌های بایدو از ۷۲ به ۱۲۱۴ ایستگاه افزایش یافته است. برای استفاده شهروندان از دوچرخه‌های بایدو نیز تخفیف‌هایی در نظر گرفته شد.

● بخش مهمی از منابع سال‌های نخست، صرف پروژه‌های نیمه‌تمام شد

● یکی از وعده‌های دوره ششم، تعیین تکلیف پروژه‌های نیمه‌تمام دوره‌های گذشته بود. چه پروژه‌هایی در این دوره به پایان رسید؟

در ابتدای این دوره، مجموعه‌ای از پروژه‌های نیمه‌تمام وجود داشت که در شورای پنجم آغاز شده بود و ما موظف بودیم آن‌ها را تکمیل کنیم. از جمله این پروژه‌ها، چپ‌گرد بزرگراه پیامبراعظم^(ع) به هاشمی‌رفسنجانی با ۱۵۰میلیارد تومان و تقاطع چهارسطحی آزادگان با ۱۰۰۰میلیارد تومان اعتبار بود که ۷۵درصد اعتبار هر دو پروژه در این دوره تأمین شد. همچنین ۱۰۰درصد اعتبار پروژه بازگشایی بولوار بصیرت به مبلغ ۲۶۰۵میلیارد تومان و دوربرگردان غیرهم‌سطح آزادی به جانباز با ۲۰میلیارد تومان اعتبار در این دوره تأمین شد. در پروژه تقاطع غیرهم‌سطح خلیج فارس نیز ۶۸درصد اعتبار ۱۷۰میلیارد تومانی در دوره ششم تأمین شد. به همین دلیل در یکی دو سال نخست فعالیت شورا بخش قابل توجهی از بودجه صرف تکمیل پروژه‌های نیمه‌تمام شد.

۱۱واگن خط یک اساسی تعمیر شد

● فرسودگی واگن‌ها و مشکلات فنی مترو که هرازگاه اتفاق می‌افتد نیز از گلایه‌های شهروندان بوده است. مواردی که با توجه به گذشت نیمی از زمان استاندارد عمر واگن‌ها در خط یک، نیازمند توجه بیشتر است.

مشکلات موجود در برخی واگن‌ها در مواقعی باعث افزایش سرفاصله حرکت قطارها و نارضایتی شهروندان می‌شد. برای رفع این مشکل با اختصاص ۱۰۰میلیارد تومان، تعمیرات اساسی ۱۱ واگن را انجام دادیم. موضوع دیگر، لرزش‌های شدید قطار، به‌ویژه در مسیر وکیل آباد بود که به دلیل عمر زیاد ریل‌ها ایجاد می‌شد. برای اصلاح ریل‌ها نیز ۵۰۰میلیارد تومان اعتبار در نظر گرفتیم.

● خط ۳ مترو، یکی از اتفاقات خوب در این دوره مدیریت شهری بود که به خط زیارت هم معروف شد و منجر به تسهیل در رسیدن زائران به بازگاہ منور رضی شد. از آخرین وضعیت این خط هم برای ما بگویید.

قبل از پرداختن به این خط، شاید لازم باشد به این مسئله اشاره کنم که خط ۲ مترو در این

۲۰همت در زیرساخت قطار شهری هزینه کردیم

● ایجاد سوله تعمیرات مترو نیز از پروژه‌های این دوره بوده است. شاید درجه میزان اهمیت این پروژه برای خیلی‌ها روشن نباشد.

پیش از احداث این سوله، اگر واگن‌های مترو دچار مشکل می‌شدند، برای تعمیر باید به تهران ارسال می‌شدند. با اختصاص ۵۰۰میلیارد تومان، سوله تعمیرات واگن‌های مترو ایجاد شد و دیگر نیازی به ارسال واگن‌ها به تهران نیست. در مجموع طی پنج سال گذشته ۲۰همت در حوزه قطار شهری هزینه کردیم. شاید با این مبلغ می‌توانستیم حدود ۲۰ تقاطع چهارسطحی بسازیم که بیشتر در معرض دید مردم باشد. اما اعتقاد داشتیم باید بخشی از منابع را به زیرساخت‌های اساسی و زیرزمینی اختصاص دهیم.

● بیش از ۴۰۰ اتوبوس جدید وارد ناوگان شد

● با وجود گرانی افسارگسیخته قیمت اتوبوس، کارنامه شورای اسلامی شهر و شهرداری در نوسازی ناوگان را چطور ارزیابی می‌کنید؟

یکی از اقداماتی که باید زودتر انجام می‌شد، تصویب ۶ خط BRT توسط شورای عالی ترافیک بود که در این دوره به سرانجام رسید و مسیر اجرای این خطوط مشخص شد. همچنین قرارداد خرید حدود ۵۶۴ دستگاه اتوبوس را منعقد کردیم که تاکنون بیش از ۴۰۰ دستگاه آن به مجموعه اتوبوس‌رانی اضافه شده است. قرارداد بازسازی ۱۸۰ دستگاه اتوبوس نیز منعقد شده که این اتوبوس‌ها به‌تدریج وارد سیستم حمل‌ونقل عمومی می‌شوند. همچنین تفاهم‌نامه‌ای

پروژه‌های جدید براساس مطالعات و نیاز شهر تعریف شد

● در کنار تکمیل پروژه‌های گذشته، چه پروژه‌های جدیدی در این دوره تعریف و اجرا شد؟

یک سری پروژه‌های جدید را براساس مطالعات و نیاز شهر تعریف کردیم. از جمله می‌توان به دوربرگردان غیرهم‌سطح شهید میرزایی با ۱۰۵میلیارد تومان، تعریض پل دهرود با ۳۲میلیارد تومان، تعریض پل شهرک شهید باهنر با ۴۰میلیارد تومان، اصلاح و زیباسازی زیرگذر حرم مطهر با ۲۵۰میلیارد تومان، تقاطع غیرهم‌سطح و خیابان قمرینی هاشم^(ع) با ۲۶۰میلیارد تومان و ایوان سلام و جلوخان پایانه مسافربری امام رضا^(ع) با ۱۴۸میلیارد تومان

پروژه‌های جدید براساس مطالعات و نیاز شهر تعریف شد

● مهم‌ترین پروژه‌هایی که در راستای توسعه شهر و رضایتمندی شهروندان هنوز در حال اجرا هستند، کدام‌اند؟

از پروژه‌های مهم در حال اجرا می‌توان به آغاز عملیات اجرایی بزرگراه سیدالشهدا^(ع) به طول ۲،۵کیلومتر و با اعتبار ۱۰۰۰میلیارد تومان اشاره کرد که ورودی مشهد خواهد بود. چپ‌گرد و تقاطع غیرهم‌سطح شاهنامه به پیامبراعظم^(ع) نیز با ۲۵۰میلیارد تومان اعتبار آغاز شده است و پیش‌بینی می‌کنیم تا پایان سال تکمیل شود. همچنین ۷ دوربرگردان با اعتبار ۵۰میلیارد تومان در بزرگراه پیامبراعظم^(ع) طراحی شده که به‌تدریج در حال برگزاری مناقصه و تحویل به پیمانکار است. تقاطع غیرهم‌سطح امام حسن^(ع) نیز با ۵۲۰میلیارد تومان اعتبار آغاز شده است و پیش‌بینی می‌کنیم تا پایان سال تکمیل شود. دوربرگردان‌های غیرهم‌سطح آیت‌ا... هاشمی‌رفسنجانی نیز با ۴۰۰میلیارد تومان آغاز شده و اکنون در مرحله رفع معارض است.

● بازگشایی معابر داخل پادگان، شاخص‌ترین اقدام دوره ششم

● اگر بخواهید از میان پروژه‌ها و اقدامات این دوره، یک مورد را به‌عنوان شاخص‌ترین اقدام نام ببرید. کدام پروژه را انتخاب می‌کنید؟

مترو یکی از پروژه‌های مهم این دوره بود، اما به نظر من رتبه نخست پروژه‌ها و اقدامات شاخص این دوره، بازگشایی معابر داخل پادگان است. حداقل ۲۰ سال است که همه به‌دنبال بازگشایی معابر داخل پادگان بودند و این موضوع آرزوی همه ادوار مدیریت شهری بود، اما بالاخره در این دوره اتفاق افتاد. با این اقدام ۴ معبر به شهر اضافه شد و خیابان ۴۵ متری ارشادالرضا^(ع) بازگشایی شد. معابر نامجو و شهید فیاض‌بخش نیز از بن‌بست خارج شدند. در این بازگشایی

دوره مدیریت شهری تکمیل شد. در خط ۲، ایستگاه شهید کاوه آخرین ایستگاه بود که

ایستگاه شهید فکوری به طول یک‌کیلومتر به آن اضافه شد و تنها ایستگاه باقی‌مانده این خط در این دوره تکمیل شد. در ایستگاه‌های میانی مانند الدندشت نیز تجهیزات و تأسیسات تکمیل شد؛ اما یکی از اتفاقات مهم این دوره، اضافه‌شدن یک خط دیگر به شبکه مترو بود. خط ۲ به طول ۶کیلومتر و با ۱۴ ایستگاه پایانه مسافربری، میدان بسیج، باب‌الجواد^(ع) و میدان شهدا به بهره‌برداری رسید. حفاری ادامه خط ۳ از امامت به سمت امیریه نیز در این دوره آغاز شد و اکنون دستگاه TBM در محدوده بولوار آیت‌ا... هاشمی‌رفسنجانی قرار دارد. پیش‌بینی می‌کنیم تا پایان سال ۱۴۰۶ حفاری مترو در کل خطوط تکمیل شود.

● از آخرین وضعیت شروع فاز دوم خط ۳ هم بگویید.

بودجه ۶همتی فاز دوم خط ۳ حداقلص میدان شهدا تا میدان فردوسی، با ۳ ایستگاه، در شورا تصویب شده و منتظر اعلام نهایی وزارت کشور هستیم. احتمالاً تا یک ماه آینده عملیات اجرایی این فاز آغاز می‌شود. خط ۴ مترو نیز در مرحله حفاری است. حفاری از خواجه‌ربیع آغاز شده و اکنون به محدوده میدان شهدا رسیده است.

با یک شرکت بخش خصوصی منعقد شده تا ۳۰۰ دستگاه اتوبوس برقی به ناوگان مشهد اضافه شود.

● ۳هزار تاکسی برقی وارد مشهد می‌شود

● ورود تاکسی‌های برقی به مشهد اگر اتفاق بیفتد تا چه اندازه می‌تواند برای مقابله با آلودگی هوا و ایجاد مدهای جدید حمل‌ونقلی مؤثر باشد.

در این زمینه با یک شرکت بخش خصوصی قرارداد بستیم که ۱۵۰۰دستگاه تاکسی برقی پلاک «ت» و ۱۵۰۰ تاکسی برقی اینترنتی را به مشهد وارد کند. همچنین وام یک‌میلیارد تومانی با سود ۴درصد برای نوسازی تاکسی‌ها در نظر گرفتیم تا رانندگان با اسقاط خودروی خود بتوانند خودروی جدید خریداری کنند. علاوه بر این‌ها، نوسازی ۱۳۰ دستگاه ون نیز در این دوره انجام شد. اما لازم است بگوییم که یکی از درخواست‌های تاکسی‌رانان، بیمه تکمیلی بود که در این دوره محقق شد.

● در حوزه سرویس مدارس نیز مسئولیت جدیدی به تاکسی‌رانی واگذار شده است. عملکرد مشهد در این زمینه چگونه بوده است و برایندها، آیا نشانه رضایت مردمی هست؟

با ابلاغ وزارت کشور، تاکسی‌رانی متولی سرویس مدارس شد. تاکسی‌رانی مشهد سال گذشته این کار را به‌درستی انجام داد و فرایند تکمیل شد و مورد تقدیر قرار گرفت. برای سرویس مدارس دانش‌آموزان مدارس استثنایی نیز مصوبه‌ای در شورا داریم که بر اساس آن ۹۵درصد هزینه راه‌شهرداری و ۵درصد را والدین پرداخت می‌کنند.

● اشاره کرد. برای تقاطع غیرهم‌سطح میدان خیام نیز ۴۳۰میلیارد تومان هزینه کردیم که یک پل به پایان رسیده و پل دیگر تا اواخر مهر به پایان می‌رسد. برای تکمیل پروژه میدان فهمیده نیز ۴۱۸میلیارد تومان در نظر گرفته‌ایم که یک پل به پایان رسیده و یک چپ‌گرد باقی‌مانده که تا پایان سال تکمیل می‌شود. تقاطع غیرهم‌سطح اتصال انقلاب به نماز نیز یکی از پروژه‌های سنگین بود که ۱۲زیرپروژه داشت و ۲۱۳میلیارد تومان برای تکمیل آن هزینه شد. دوربرگردان شرقی ابوطالب نیز با ۲۰۰میلیارد تومان به پایان رسید. پایانه اتوبوس‌رانی شهید مفتح نیز با ۵۵میلیارد تومان اعتبار در این دوره آغاز و تکمیل شد.

● ۴۰۰ هکتار استحصال کردیم.

● ۵ میلیون مترمربع آسفالت برای امسال هدف‌گذاری شده است

● در حوزه نگهداشت و بهسازی معابر، چه اقداماتی انجام شده است؟

در سال ۱۴۰۴ نهضت ۴ میلیون مترمربع آسفالت را داشتیم که انجام شد. برای امسال نیز ۵میلیون مترمربع هدف‌گذاری کرده‌ایم که تا اواخر آبان به پایان می‌رسد. برای اینکه این اقدامات در حوزه آسفالت و پروژه‌های سازمان عمران انجام شود، ۲میلیون یورو ماشین‌آلات برای سازمان عمران خریداری کردیم. در این دوره همچنین ۹۰کیلومتر کال و مسیر اجرا شد و اصلاح هندسی در ۴۳ نقطه حادثه‌خیز نیز انجام گرفت که به کاهش ترافیک کمک کرد.

● ۳۳۰۰میلیارد تومان برای پروژه‌های زودبازده

● پروژه‌های زودبازده یکی از رویکردهای متفاوت این دوره بود که رضایتمندی بسیاری نیز به‌دنبال داشت.

حقیقتاً هم همین‌طور بود. پروژه‌های زودبازده، سیاستی مشارکتی با شهروندان بود. در پروژه‌های زودبازده یک، برای هر منطقه ۱۰میلیارد تومان اعتبار در نظر گرفتیم که در نهایی با ۸۰۰میلیارد تومان اعتبار، ۴۳۰پروژه اجرا شد و مورد رضایت قرار گرفت. پس از آن پروژه‌های زودبازده ۲ را تعریف کردیم که ۱۲۰۰میلیارد تومان برای ۶۵۸ پروژه در نظر گرفته شد و به هر محله ۱۵میلیارد تومان اختصاص یافت. اکنون پروژه‌های زودبازده ۳ را داریم که ۱۳۰۰میلیارد تومان برای ۸۵۵ پروژه در نظر گرفته شده و نیازمند پیگیری جدی‌تر برای تکمیل پروژه‌هاست. در مجموع حدود ۲هزار پروژه با ۳هزار۲۰۰میلیارد تومان اعتبار در ۸۳ محله بازآفرینی تعریف شده است.